

แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านประเด็นความรู้การเผยแพร่ ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง เจตนิพิฐ สังข์วิจิตร คณะวิชา/หน่วยงาน วิทยาลัยดนตรี
2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก เจตนิพิฐ สังข์วิจิตร คณะวิชา/หน่วยงาน วิทยาลัยดนตรี
3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

หัวหน้าโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ในหัวข้อเรื่อง ความทรงจำสำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก (Memory for Small Jazz Ensemble)

4. เรื่องที่เล่า

ความทรงจำสำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก (Memory for Small Jazz Ensemble)

5. ความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ตั้งอยู่ ณ อาคารลานจอดรถ ชั้น 9-10 เปิดสอนระดับปริญญาตรีหลักสูตรดนตรีบัณฑิตเมื่อปี พ.ศ. 2546 และเริ่มเปิดสอนระดับปริญญาโทเมื่อปี พ.ศ. 2552 เริ่มแรกนั้นสถานที่เพื่อการเรียนการสอนหรือใช้ประโยชน์ด้านอื่นมีเพียงชั้น 10 เท่านั้น ซึ่งมีพื้นที่จำกัดในการจัดสรรให้เกิดความสะดวกสบายของกิจกรรมต่างๆ แต่เมื่อจำนวนนักศึกษาและบุคลากรของคณะวิทยาลัยดนตรีเริ่มมีจำนวนมากขึ้นในแต่ละปีการศึกษา จึงมีนโยบายขยายสถานที่เพื่อรองรับ กระทั่งปี พ.ศ. 2550 จึงเปิดใช้พื้นที่ชั้น 9 ของอาคารซึ่งจากเดิมเป็นลานจอดรถนำมาสร้าง/ปรับปรุงเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอนต่างๆ ให้เหมาะสม กอปรกับวิทยาลัยดนตรีเริ่มเปิดสอนระดับปริญญาโท หลักสูตรมหาบัณฑิตปี พ.ศ. 2552 ทำให้การขยายสถานที่ในครั้งนั้นสามารถรองรับได้ในระดับหนึ่ง นอกจากการเรียนการสอนแล้ววิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ยังมีกิจกรรมด้านอื่นๆ อีก อาทิเช่น การแสดงดนตรี การจัดอบรมต่างๆ ทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ ตลอดจนระยะเวลาที่ผ่านไปนานแล้วสถานที่ดังกล่าวมาโดยตลอด

กระทั่งวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2558 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จมาเปิดอาคารศาลาดนตรีสุริยเทพและทรงทอดพระเนตรละครเพลง “ซูลีไทเฮา เดอะมิวสิคัล” โดย พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนุดามาตุ องค์ศิลปินเกียรติยศ ทรงพระกรุณาฯ ร่วมแสดง เป็นการเปิดใช้อาคารแห่งนี้อย่างเป็นทางการ ผนวกกับในปีการศึกษา 2558 คณะวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต มีนโยบายย้ายอาคารเรียนจากเดิม อาคารลานจอดรถ ชั้น 9-10 มายังอาคารศาลาดนตรีสุริยเทพ เพื่อรองรับกับจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี-โทที่มีมากขึ้น พร้อมทั้งสถานที่อันทันสมัยสามารถรองรับกับกิจกรรมต่างๆ ของทางคณะได้มากขึ้น

นอกจากนี้ประเทศไทยเป็นที่ทราบกันดีถึงพระอัจฉริยภาพขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์บทเพลงประเภทแจ๊สไว้ทั้งสิ้น 48 บทเพลง บทเพลงพระราชนิพนธ์นี้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ บทเพลงพระราชนิพนธ์นี้เองมีส่วนทำให้คนไทยได้สัมผัสกับบทเพลงแจ๊สอันทรงคุณค่า ซึ่งมีส่วนทำให้กระแสนดนตรีแจ๊สได้รับความนิยมมากขึ้น ทั้งด้านการจัดเทศกาลดนตรีแจ๊สระดับชาติและระดับนานาชาติ การจัด

อบรมสัมมนาเกี่ยวกับดนตรีแจ๊ส รวมถึงด้านการศึกษาที่มหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศไทยหลายแห่งรวมถึงมหาวิทยาลัยรังสิต ให้การยอมรับบรรจุนักศึกษาดนตรีแจ๊สเข้าไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรี-โท แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการก้าวสำคัญของดนตรีแจ๊สในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ดนตรีแจ๊สอาจเป็นสัญลักษณ์หนึ่งที่เป็นจุดเชื่อมโยงวงการวิชาการระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับนานาชาติของภูมิภาคนี้ต่อไป

แม้ว่าดนตรีแจ๊สจะมีต้นกำเนิดจากประเทศสหรัฐอเมริกาก็ตาม แต่ดนตรีแจ๊สก็ไม่ได้มีวงจำกัดอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ดนตรีแจ๊สได้แผ่ขยายออกไปสู่อารยธรรมของนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นประเทศแถบยุโรป รวมถึงขยายมาสู่ประเทศแถบเอเชียด้วยเช่นกัน สืบเนื่องจากการจัดเทศกาลดนตรีแจ๊สระดับนานาชาติที่จัดอย่างต่อเนื่องจากประเทศแถบเอเชีย อาทิ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศไต้หวัน ประเทศอินโดนีเซีย หรือประเทศสิงคโปร์ เป็นต้นนอกจากประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศผู้นำที่มีผลผลิตด้านดนตรีแจ๊สมากมาย อาทิ นักดนตรีแจ๊ส ผลงานบทเพลงแจ๊สใหม่ๆ รวมถึงหนังสือและตำรา

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ตลอดระยะเวลาที่ 10 ปี การเรียนการสอนด้านทฤษฎี-ปฏิบัติหรือกิจกรรม ที่มุ่งเน้นด้านสาขาดนตรี โดยเฉพาะจากทางวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิตที่ผ่านมานั้น มีความผูกพันกับอาคารลานจอดรถ ชั้น 9-10 ตลอดมา ก่อนการย้ายอาคารเรียนจากอาคารแห่งนี้ไปยังอาคารศาลาดนตรีสุริยเทพ ผู้วิจัยมีความประสงค์จะประพันธ์ชุดบทเพลงแจ๊ส จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 8 บทเพลงย่อยขึ้นมาใหม่ เพื่อสื่อให้เห็นถึงความทรงจำที่มีค่าของผู้อยู่อาศัยตลอดระยะเวลา 10 ปี ที่ผูกพันกับวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต และอาคารลานจอดรถ ชั้น 9-10 โดยแนวคิดการประพันธ์บทเพลงผู้อยู่อาศัยจะประพันธ์ไปในทิศทางบทเพลงแจ๊สหลากหลายมิติ ซึ่งชุดบทเพลงย่อย 8 บทเพลงนั้นได้รับแรงบันดาลใจจากสถานที่ 8 แห่ง ของวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

6. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ใช้ ผู้มีส่วนร่วม อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางการแก้ไข

เพื่อให้งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยใช้วิธีการ/ขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 จัดเก็บข้อมูลด้านสถานที่เพื่อใช้เป็นแนวทางการประพันธ์บทเพลง
- ขั้นตอนที่ 2 ด้านการประพันธ์บทเพลง ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น
- ขั้นตอนที่ 3 ด้านการจัดเตรียมนักดนตรีและการฝึกซ้อมบทประพันธ์
- ขั้นตอนที่ 4 ปรับแต่งบทประพันธ์เพลง
- ขั้นตอนที่ 5 ด้านการเผยแพร่บทประพันธ์
- ขั้นตอนที่ 6 บันทึกเสียงบทประพันธ์เพลง
- ขั้นตอนที่ 7 ด้านการจัดพิมพ์รูปเล่ม

ปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการวิจัย คือ ปัญหาด้านสถานที่ใช้ในการเผยแพร่บทประพันธ์เพลงจากเดิมเป็นศาลาดนตรีสุริยเทพ ความตั้งใจของผู้วิจัยมีความประสงค์จะเผยแพร่บทประพันธ์เพลงให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคการศึกษา 1/2559 แต่เนื่องจากสถานที่ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้คือ ศาลาดนตรีสุริยเทพนั้นได้ปิดเพื่อซ่อมบำรุงทำให้ไม่สามารถใช้สถานที่ได้ ผู้วิจัยจึงได้ปรึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหากับคณบดีวิทยาลัยดนตรีและรองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย กรณีดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ได้ช่วงเวลาที่ดีที่สุดมากที่สุด จากแนวทางแก้ไขนั้นด้านสถานที่จาก

ศาลาดนตรีสุริยเทพเปลี่ยนมาเป็นอาคารรัตนคุณากร ห้อง Auditorium มหาวิทยาลัยรังสิตแทน โดยการแสดงมีขึ้นในวันศุกร์ที่ 26 สิงหาคม 2559 เวลา 15.00 น. ภายใต้ชื่องาน “งานแสดงวิจัย ผลงานเชิงสร้างสรรค์: Scenes from a Memory”

7. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น และสิ่งที่ผู้เล่าเรื่องที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ดังกล่าว

จากงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้ผู้วิจัยประพันธ์บทเพลงแจ๊ส จำนวน 1 ชุด สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็กให้เป็นส่วนหนึ่งในการระลึกถึงสถานที่ต่างๆ ของวิทยาลัยดนตรี โดยใช้องค์ความรู้ที่มีเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ทั้งนี้การวางแผนทางการวิจัยเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผลงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้ผู้วิจัยพบว่าเป็นผลงานที่มีคุณค่า เนื่องจากเป็นการนำองค์ความรู้ต่างๆ ของดนตรีแจ๊สมาใช้สร้างสรรค์ให้เกิดเป็นบทประพันธ์เพลงตามที่ผู้วิจัยวางแผนไว้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำบทประพันธ์เพลงไปเผยแพร่ในเทศกาลดนตรีแจ๊สระดับนานาชาติ “Thailand International Jazz Conference” เมื่อปี 2016-2017 ณ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล อีกด้วย